

© Sofie Wanten

LESMAF **LADY MAC**

Naar Macbeth van William Shakespeare

Beste docent,

Fijn dat je met je leerlingen naar de voorstelling Lady Mac komt kijken! Om dit theaterbezoek zo waardevol mogelijk te maken bieden we deze lesmap aan. Je kan er zowel voor als na de voorstelling mee aan de slag in de klas.

Met Lady Mac brengen we Shakespeare op maat van jongeren. Een minimale inleiding tot het verhaal van Macbeth volstaat opdat alle leerlingen de voorstelling kunnen begrijpen. In deze lesmap vind je suggesties hoe je dat kan doen.

Verder vind je in deze lesmap achtergrondinfo over de voorstelling, zijn makers en uiteraard ook over de meester zelf, William Shakespeare.

Ook bieden we enkele ideeën aan die als inspiratie kunnen dienen om met je leerlingen dieper in te gaan op de grote thema's uit de voorstelling.

Aangezien sommige leerlingen mogelijk niet vaak naar theater gaan bevat deze lesmap tenslotte ook enkele theatercodes om met de leerlingen te overlopen.

Heb je nog vragen of opmerkingen over deze lesmap of over de voorstelling? Mail dan naar katrien_vanreusel@hotmail.com.

Wij wensen jullie een fantastische theaterervaring!

OVER DE VOORSTELLING LADY MAC

Wat doe je als je een vrouw bent in een wereld waar mannen de plak zwaaien? Schik je je in je rol? Of vecht je terug? Speel je het spel volgens de regels? Of speel je vals? En hoe ver mag je gaan om je ambitie waar te maken?

Lady Mac is gebaseerd op Macbeth, Shakespeare's kortste en tegelijkertijd bloedigste tragedie. Het is het verhaal van de moedige Schotse krijgsheer Macbeth. Die krijgt van drie heksen de voorspelling te horen dat hij op een dag koning van Schotland zal worden. Verteerd door ambitie en aangemoedigd door zijn vrouw doodt Macbeth koning Duncan om zelf bezit van de troon te nemen.

Door deze klassieker te hervertellen vanuit een vrouwelijk perspectief maakte De MicrooB er een verrassend actuele voorstelling van. Grappig, rauw, gedurfd. Enkel gespeeld door meisjes, maar zeker ook geschikt voor jongens!

Dit stuk behaalde de eindselectie van het Landjuweelfestival 2018 georganiseerd door Opendoek vzw én werd internationaal opgepikt door het IATA/AITA Festival 2019.

Credits

Tekst en regie: Katrien Vanreusel
Tekst naar: William Shakespeare
Spel: Lizzy De Scheemaecker, Robin Van Mol, Maxime Martens, Sidney Van Genechten, Lisa Renders, Aline Debie & Robin Van Reet
Scenografie en lichtontwerp: Katrien Vanreusel en Bart Huygens
Speelduur: 50'

Wie zijn de makers?

Katrien Vanreusel studeerde in de 2014 af aan de Academie voor Theater, Tilburg en maakte van voorstellingen van en voor jongeren haar handelsmerk. In haar voorstellingen neemt zij publiek en spelers mee in haar liefde voor beeldtaal en fysiek spel. Theater met een boodschap ook, want wat de jongeren het publiek willen vertellen, vormt elke keer opnieuw het uitgangspunt.

Onder de vleugels van Villa Basta richtte ze in 2013 haar eigen jongerentheatergroep The Infinity op, waar ze een zes jaar durend traject mee aanging. Ze regisseerde onder meer *Disco Pigs* (2014), dat geselecteerd werd voor het Landjuweelfestival 2014 en Studio Cactus 2015. Met dezelfde groep maakte ze het jaar daarna de voorstelling *Time's Up*. Deze voorstelling was eveneens te zien op het Landjuweelfestival 2015.

In 2015 ging zij aan de slag met Theateratelier de MicrooB, de jongerenafdeling van de Bert Leysenkring in Balen. Samen creëerden ze achtereenvolgens vier zelfgemaakte voorstellingen. Met *Lady Mac* zette ze in 2018, op vraag van de spelers, voor het eerst hun tanden in een stuk van Shakespeare. Het gegeven dat er dat jaar enkel meisjes in de groep zaten vormde de inspiratie en drijfveer van hun interpretatie.

De spelers zijn jonge vrouwen, met stuk voor stuk een enorme passie voor theater, als liefhebber of als professionele speler in spe.

De makers aan het woord

In deze korte reportage van Soma Neuts komen regisseur en spelers aan het woord. Dit filmpje kan gebruikt worden als smaakmaker.

<https://youtu.be/7ehhabsufyg>

OPDRACHTEN VOOR DE VOORSTELLING

Kennismaking met het verhaal van Macbeth

Voor de voorstelling is het belangrijk de leerlingen al kennis te laten maken met het verhaal van Macbeth. Op die manier is de voorstelling voor alle leerlingen behapbaar en zullen ze het meest uit de voorstelling halen. Je kan hierbij gebruik maken van onze kijk- en leestips.

- **Opfrissing: het verhaal van Macbeth**

Schotland, 11e eeuw. Krijgsheren Macbeth, de heer van Glamiz, en zijn vriend Banquo, zijn na een grote veldslag op weg naar huis. Onderweg ontmoeten ze drie heksen. Deze spreken Macbeth aan als heer van Cawdor en voorspellen hem dat hij koning zal worden. Banquo krijgt te horen dat hij zelf geen koning wordt, maar wel zijn nageslacht. Kort na deze voorspelling krijgt Macbeth bericht dat koning Duncan hem, als beloning voor zijn trouw, tot heer van Cawdor heeft benoemd. Dit brengt zijn hoofd en dat van zijn eerzuchtige vrouw, Lady Mac, op hol. Want als het eerste deel van de voorspelling is uitgekomen, dan is het tweede deel, koning worden, misschien ook mogelijk. Wanneer koning Duncan de nacht doorbrengt in Macbeths kasteel grijpen ze hun kans: Macbeth, aangespoord door Lady Mac, vermoordt koning Duncan in zijn slaap. Daarop wordt Macbeth zelf koning. Denkend aan de voorspelling over Banquo besluit Macbeth om ook hem en zijn zoon te laten vermoorden. Tijdens de aanslag weet Banquo's zoon echter te ontkomen. Al spoedig worden Macbeth en Lady Mac verteerd door wroeging en slapeloosheid. Wanneer de geest van Banquo aan Macbeth verschijnt is hij ervan overtuigd dat hij gek wordt. Hij gaat opnieuw bij de heksen te rade. Deze stellen hem gerust. Ze voorspellen dat Macbeth "niet zal vallen tot het woud van Birnam tegen hem zal opmarcheren" en dat "niemand die uit een vrouw geboren is hem zal kunnen doden". Bij thuiskomst hoort hij dat Lady Mac zich van het leven heeft beroofd. Ook bereikt hem het nieuws dat Schotse rebellen, onder leiding van Macduff, tegen hem in opstand komen. Ervan overtuigd dat niemand hem kan raken, zoals de heksen voorspelden, trekt hij ten strijde. Maar wanneer Macduff besluit zijn rebellen te camoufleren met takken lijkt het bos van Birnam richting het kasteel op te marcheren. En wanneer, in een laatste confrontatie, Macduff laat weten via een keizersnede ter wereld te zijn gekomen, weet Macbeth dat zijn laatste uur heeft geslagen.

- **Kijk- en leestips**

- Eenvoudige animatie, voor kinderen (Engels):

<https://learnenglishkids.britishcouncil.org/short-stories/macbeth>

- Eenvoudige animatie, voor tieners (Engels)

<https://learnenglishteens.britishcouncil.org/uk-now/literature-uk/shakespeare-macbeth>

- Macbeth in een kort stripverhaal:

"De toneelstukken van William Shakespeare" door Marcia Williams,
ISBN 9025730043

Elk van deze kijk- en leestips biedt de leerlingen voldoende voorbereiding om de voorstelling te begrijpen.

Wist je dat...

Volgens bijgeloof in de theaterwereld het stuk Macbeth vervloekt is?! Daarom mag de naam van het stuk niet hardop uitgesproken worden. In plaats daarvan zegt men: "The Scottish play"

Er in de theaterwereld wel vaker sprake is van bijgeloof? Zo mag je een acteur voor de voorstelling geen succes wensen, want dit brengt ongeluk. In plaats daarvan zeg je toitoit, break a leg of dikke merde.

Kennismaking met William Shakespeare

De voorstelling kan een goede aanleiding zijn om leerlingen kennis te laten maken met William Shakespeare en zijn werk. Hieronder vind je een zeer beknopte intro in zijn leven en werk. Meer informatie kan je onder andere vinden op https://nl.wikipedia.org/wiki/William_Shakespeare. Ook doen we een suggestie voor een aantal opdrachten in de klas.

- **Een korte intro in Shakespeare's leven en werk**

Shakespeare wordt gezien als de grootste schrijver die Engeland ooit heeft voortgebracht. Zijn meesterwerken doorstaan feilloos de tand des tijds en worden ook vandaag de dag, eeuwen later, nog veelvuldig opgevoerd

Shakespeare werd geboren in 1564 in het stadje Stratford-upon-Avon. Zijn precieze geboortedag is niet gekend. Hij was de oudste van zes kinderen. Zijn vader was handschoenmaker. In die tijd kon je daar veel geld mee verdienen. Zijn vrouw was Anne Hathaway, een boerendochter uit een naburig dorpje. Ze trouwden in 1582. Hij was toen 18, zij 26 én zwanger. Het was dus "van moetens" zoals vroeger werd gezegd. Zes maanden na hun huwelijk werd hun dochtertje Susanna geboren. Twee jaar later volgde de tweeling Hamnet en Judith. En nog een paar jaar later liet hij zijn gezin achter om in Londen een carrière in theater te beginnen. In die tijd waren er in Londen twee theatergezelschappen heel populair. *The Admiral's Men* en *The Lord of Chamberlain's Men*. Shakespeare was acteur en schrijver bij het laatste gezelschap. Hij scheerde er hoge toppen met zijn koningsdrama's als *Richard III* en komedies als *De getemde feeks*. In 1596 werd hij echter getroffen door een persoonlijke tragedie: de dood van zijn zoon Hamnet. Mogelijk was dit drama de reden dat hij overschakelde naar donkerdere stukken. Zijn komedies maakten plaats voor tragedies (waaronder ook *Macbeth* omstreeks 1606).

In 1613 keerde hij terug naar Stratford. Hij stierf in 1616 op 52-jarige leeftijd.

- **Kijktips**

Korte animatie (Engels):

<https://youtu.be/ocrgDc6W7Es>

Korte animatie (Nederlands)

<https://youtu.be/JGlu1m2E9IM>

- **Opdracht: de citaten van Shakespeare**

Shakespeare heeft een enorme invloed gehad op de Engelse taal. Ook vandaag gebruiken we nog woorden, citaten en uitdrukkingen die aan hem zijn toe te schrijven. Hierover gaat deze opdracht. De opdracht kan individueel of in kleine groepjes uitgevoerd worden, al dan niet met de mogelijkheid tot opzoeken.

Print bijlage 1 uit. In de linker kolom staan beroemde citaten van Shakespeare. In de rechterkolom de stukken waar deze citaten in voorkomen. Laat de leerlingen het citaat met het juiste stuk verbinden. Er staat ook één citaat bij dat niet door Shakespeare, maar wel door iemand anders werd uitgesproken. Kunnen de leerlingen uitvinden welk citaat en stuk niet door Shakespeare geschreven zijn?

- **Opdracht: een interview met Shakespeare**

Op het internet of in de bibliotheek kan je heel veel informatie vinden over Shakespeare. Tegelijkertijd is er met de tijd ook heel veel informatie verloren gegaan. Over sommige aspecten van het leven en werk van Shakespeare zijn er enkel maar vermoedens. Deze opdracht zet leerlingen aan om gevonden informatie aan te vullen met hun verbeelding.

Verdeel de klas in groepjes van twee tot vier personen. De leerlingen krijgen de opdracht om zich in te leven in de rol van journalist. Welke vragen zouden ze Shakespeare willen stellen? Er zijn twee mogelijkheden: ofwel beantwoordt elk groepje zijn eigen vragen, ofwel geven ze hun vragen door aan een ander groepje. Informatie die ze kunnen vinden op het internet of de bibliotheek moeten ze correct gebruiken in het antwoord. Wat ze niet kunnen vinden mogen ze aanvullen met hun verbeelding.

Een voorbeeld van zo een interview vind je in bijlage 2.

Wist je dat...

In de tijd van Shakespeare vrouwen geen toneel mochten spelen. Alle rollen, ook die van de vrouwen, moesten dus door mannen gespeeld worden. Meestal waren dit jonge acteurs, die nog niet de baard in de keel hadden. In Lady Mac doen we precies het omgekeerde, daar spelen zeven jonge vrouwen alle rollen, ook die van de mannen.

De geschiedenis zich herhaalt? Ten tijde van Shakespeare brak meermaals de pest uit in Londen, een dodelijke epidemie. Omdat er in theaters zoveel mensen samen kwamen moesten de theaters onmiddellijk de deuren sluiten als de pest uitbrak. Net zoals vorig schooljaar de theaters de deuren moesten sluiten omwille van Covid-19.

Shakespeare mede-eigenaar was van zijn eigen theater The Globe op de oever van de Thames? Andere theaters uit die tijd waren oa. The Swan en The Rose.

The Globe in 1997 gereconstrueerd werd op tweehonderd meter van de oorspronkelijke ligging. Je kan het een bezoekje brengen en er een voorstelling van, je raadt het al, een stuk van Shakespeare bijwonen.

Er overdag gespeeld moest worden omdat elektriciteit nog niet was uitgevonden?

Het gewone volk op elkaar gepropt moest rechtstaan terwijl de rijken een zitje achteraan hadden?

Een stuk gemiddeld maar tien keer opgevoerd werd? In totaal, over verschillende seizoenen heen! Een Londens theatergezelschap moest in die tijd ongeveer om de zeventien dagen met een nieuw stuk komen.

Auteursrechten toen nog niet bestonden? Shakespeare gebruikte dan ook veel bestaande bronnen: verhalen, plots, namen, dialogen en zelfs titels nam hij over. Vandaag de dag zou hij zich dan ook moeten verantwoorden voor plagiaat.

Kennismaking met de thema's uit de voorstelling

De twee belangrijkste thema's uit Macbeth, met name blinde ambitie naar macht en de vraag of het lot of de vrije wil het leven bepaalt, blijven ook in Lady Mac herkenbaar aanwezig. Wel bekijken we deze thema's in Lady Mac vanuit een ander perspectief, met name dat van een vrouw die vastzit in de onderdanige rol die de samenleving voor haar bepaald heeft. Het blinde streven naar macht om de macht uit Macbeth, verandert zo in de voorstelling Lady Mac naar macht ambiëren om een onrechtvaardig lot te keren. En ook in Lady Mac stelt zich, naarmate het stuk vordert, de vraag hoe ver je mag gaan om je eigen lot in handen te nemen. Hoewel de voorstelling Lady Mac kiest voor een uitgesproken vrouwelijk perspectief, stellen we met deze voorstelling zowel mannelijke als vrouwelijke stereotypen in vraag.

• Opdracht: Genderstereotypen

In de voorstelling passeren verschillende genderstereotypen de revue. De bedoeling van deze opdracht is om op voorhand met de leerlingen na te gaan welke stereotypen de leerlingen zelf kennen, en achteraf te kijken welke ze hiervan terug zagen in de voorstelling.

Neem twee grote vellen papier. Op het ene teken je het mannelijke symbool, op het andere het vrouwelijke. Vraag aan de leerlingen welke stereotypen ze al gehoord hebben of kennen in verband met gender. Komen er te weinig antwoorden, dan kan je de vraag specifieker maken, bijvoorbeeld welke genderstereotypen kennen ze in verband met daten, werken, het gezin, politiek,.... Of je kan ze per twee laten overleggen.

Start nog niet de discussie wat de leerlingen zelf van deze stereotypen vinden of de impact hiervan, maar hou dit tot na de voorstelling.

Theatercodes

Niet alle leerlingen zijn vertrouwd met naar het theater gaan. Daarom zetten we hier nog een keertje de belangrijkste spelregels op een rijtje.

Voor de leerlingen:

- Jassen en tassen horen aan de kapstokken.
- Mobiele telefoons worden uitgeschakeld.
- Er mag niet gefotografeerd of gefilmd worden tijdens de voorstelling.
- Tijdens de voorstellingen blijft het publiek zitten. Je mag dus ook niet naar het toilet gaan.
- Je mag niet eten of drinken tijdens de voorstelling.
- Tijdens de voorstelling is het publiek stil. Meeleven en lachen mogen uiteraard wel. Ongepaste opmerkingen, gefluit en gebabbel daarentegen halen de actrices uit hun concentratie.

Voor de begeleider:

- Bereid de leerlingen voor in de klas. Voor Lady Mac is dat minimaal een korte intro in het verhaal van Macbeth meegeven en de leerlingen wijzen op bovenstaande theatercodes.
- Kom op tijd
- Ga bij je eigen klasgroep zitten
- Grijp in als de klas te luidruchtig wordt. Voorkom dat je leerlingen de actrices of medeleerlingen storen (meeleven en lachen mag uiteraard wel als het past binnen de voorstelling).

OPDRACHTEN VOOR NA VOORSTELLING

- **Opdracht: de eerste indruk**

Geef alle leerlingen een post-it en vraag hen daarop in 1 woord hun eerste indruk van de voorstelling te omschrijven. Laat hun één voor één hun woord voorlezen en de post-it op het bord kleven. Vraag achteraf door bij verrassende woorden of net woorden die je vaker ziet terugkomen.

Andere vragen die je kan stellen zijn:

- Welk gevoel kreeg je bij het zien van de voorstelling en waarom?
- Welk moment sprak je het meeste aan?
- Was er een moment dat je minder goed vond, en waarom?
- Wat vond je van de kostuums? Waarom werd hiervoor gekozen denk je?
- Wat vond je er van dat deze voorstelling alleen door meisjes gespeeld werd?
- ...

- **Opdracht: genderstereotypen vervolg**

Neem de bladen met stereotypen die je voor de voorstelling maakte terug. Welke van deze stereotiepe denkbeelden zagen jullie terugkomen in de voorstelling? Welke niet? Ga nu wel het gesprek aan met de leerlingen over genderstereotiepe denkbeelden. Dat kan via een klasgesprek, of je kan onmiddellijk overschakelen naar het stellingenspel.

Mogelijke vragen voor een klasgesprek zijn:

- Op wat zijn die stereotypen gebaseerd?
- Gedraag je jezelf ooit stereotiep omdat je vindt dat het zo hoort? Waarom wel, waarom niet? Wat zijn de gevolgen daarvan voor jezelf/ de samenleving? Wat is de oorzaak daarvan?
- Lady Mac gebruikt geweld en manipulatie omdat ze weigert zich nog langer in haar stereotiepe rol te schikken. Wat vind je daarvan? Welke andere manieren ken je om op te komen voor een gelijkwaardige positie van mannen en vrouwen?
- Op het einde van de voorstelling zegt Lady Mac dat ze hoopt dat er andere tijden komen, tijden waarin vrouwen wél kunnen. Welke stappen in meer gendergelijkheid zijn er al gezet? Op welke vlakken is er volgens jou nog werk aan de winkel?
- Als makers zijn we er ons van bewust dat, hoewel van beide geslachten stereotiepe denkbeelden passeren in Lady Mac, de mannelijke personages minder nuance krijgen dan het personage van Lady Mac. Hier is bewust voor gekozen. Niet omdat wij vinden dat mannen die nuance minder verdienen, maar omdat het verhaal waarin Macbeth centraal staat al verteld is door Shakespeare. Vind je dat kunnen? Of zijn we daar toch te ver in gegaan?

....

- **Opdracht: stellingenspel genderstereotypen**

Hieronder vind je zeventien stellingen die te maken hebben met genderstereotypen. Al deze stellingen komen op één of andere manier terug in de voorstelling. Kies een aantal stellingen die jij het boeiendst vindt voor je leerlingen.

Zet eventueel de banken aan de kant. Spreek af, de linkerkant van het lokaal is akkoord, het midden is neutraal, de rechterkant is niet akkoord. Lees een stelling voor. Daarna vraag je de andere leerlingen om stelling te nemen: akkoord of niet. Ze doen dit ook door duidelijk aan de ene of andere kant van de klas te gaan staan. Laat ook twijfelaars toe, die nemen voorlopig geen standpunt in. Er zijn verschillende opties:

- ofwel modereer jij, en laat je verschillende leerlingen hun mening geven, ga na of er leerlingen van mening gewisseld zijn na de argumenten van anderen.
- ofwel mogen de verschillende kampen onderling even meningen uitwisselen (om door elkaar praten te voorkomen kan je eventueel toevoegen dat enkel wie de bal heeft het woord mag voeren). Sta de leerlingen toe tijdens de discussie van kamp te wisselen.

De stellingen:

- Een man moet thuis de belangrijkste kostwinner zijn.
- Vrouwen zijn meer geschikt voor het huishouden dan mannen.
- Als jongens zat zijn is dat normaal, als meisjes zat zijn is dat marginaal.
- Een vrouw moet haar best doen om er goed uit te zien.
- Mannen hebben meestal meer humor dan vrouwen.
- Jongens denken alleen maar aan seks.
- Vrouwen vinden te snel dat er sprake is van #metoo.
- Als er sprake is van geweld binnen een huishouden is de man bijna altijd diegene die geweld gebruikt en niet de vrouw.
- Emotionele chantage of psychische druk is ook geweld.
- Als meisjes seksuele verleiding gebruiken om te krijgen wat ze willen is ook dat misbruik.
- Als een man en een vrouw binnen een huwelijk geen seks meer hebben is het oké om je partner te bedriegen.
- Een vrouw zonder kind is geen echte vrouw.
- Vrouwen zijn geniepigter dan mannen.
- De meeste vrouwen met macht zijn manwijven.
- Mannen reageren rationeel, vrouwen laten zich leiden door emoties.
- De wereld zou een betere plaats zijn als er meer vrouwen aan de macht waren.
- Mannen en vrouwen zullen nooit elkaars gelijke zijn.

Opdracht: Macbeth versus Lady Mac, zoek de zeven verschillen

Laat de leerlingen verschillen zoeken tussen Macbeth (van Shakespeare) en Lady Mac. Afhankelijk van hoe goed ze het verhaal kennen, en hoeveel achtergrond ze hebben (al dan niet uit andere vakken) zullen ze hier meer antwoorden op weten.

Enkele verschillen

- De beroemde openingsscène met de heksen ontbreekt.
- De heksen zijn vervangen door prostituees.
- Koning Duncan wordt in Macbeth als een deugdzame, eerbare koning voorgesteld, in Lady Mac misdraagt hij zich.
- Het is Lady Mac die Banquo vermoordt, ipv moordenaars gestuurd door Macbeth
- Banquo komt niet terug als geest.
- Alle rollen worden gespeeld door vrouwen, in Shakespeares tijd werden alle rollen gespeeld door mannen
- Shakespeare werkte vaak met rijm, ook in Macbeth. Dat doen we in Lady Mac niet.

Wist je dat..

Het auteursrecht op een werk eindigt 70 jaar na de dood van de maker?
Vandaag mag je de teksten van Shakespeare dus zonder toestemming gebruiken en bewerken.

We als makers enorm opkijken naar Shakespeare?

Die bewondering wilden we ook in Lady Mac laten zien. Zo behielden we niet enkel de grote lijnen van het verhaal, maar verwerkten we, als klein eerbetoon, ook letterlijke stukjes tekst. Degene die het meest opvallen zijn de voorspellingen. Maar er zijn nog andere citaten. Bijvoorbeeld: *Wil het lot mij koning zien? Dat het lot mij koning kroont. Zonder mijn bemoeiing.* Of ook *Wat gedaan is blijft gedaan.* Verder zijn er ook verwijzingen. Zo verwijst Lady Macs zin *Hoe kan zoiets moois zo lelijk eindigen* naar Shakespeares *So foul and fair a day I have not seen* (Een dag zo mooi en lelijk zag ik nooit).

Bijlage 1: citaten en stukken

To be or not to be, that is the question <i>Zijn of niet zijn, dat is de vraag.</i>	A midsummer night's dream <i>Een midzomernachtsdroom</i>
What's in a name? That which we call a rose by any other name would smell as sweet. <i>Wat zegt een naam? Dat wat wij een roos noemen, zou met elke andere naam even heerlijk ruiken</i>	Richard III <i>Richard III</i>
The course of true love never did run smooth. <i>Het pad van ware liefde was nooit effen.</i>	Othello <i>Othello</i>
A horse! A horse! My kingdom for a horse! <i>Een paard! Een paard! Mijn koninkrijk voor een paard!</i>	Romeo and Juliet <i>Romeo en julia</i>
O, beware, my lord, of jealousy; it is the green-ey'd monster, which doth mock the meat it feeds on. <i>Pas op, mijn heer, voor jaloezie. Het is het groenagige monster die het vlees bespat dat het vreet.</i>	King lear <i>Koning lear</i>
The worst is not, so long as we can say, "this is the worst" <i>Het ergste is het ergste niet zolang je nog kunt zeggen: 'dit is het ergste'</i>	Macbeth <i>Macbeth</i>
Out, damned spot. Out i say! <i>Weg, vervloekte vlek. Weg zeg ik!</i>	King Phillip <i>Koning Fillip</i>
There is no protocol in space <i>In de ruimte is er geen protocol.</i>	Hamlet <i>Hamlet</i>

Sleutel citaten en stukken

To be or not to be, that is the question <i>Zijn of niet zijn, dat is de vraag.</i>	A midsummer night's dream <i>Een midzomernachtsdroom</i>
What's in a name? That which we call a rose by any other name would smell as sweet. <i>Wat zegt een naam? Dat wat wij een roos noemen, zou met elke andere naam even heerlijk ruiken</i>	Richard III <i>Richard III</i>
The course of true love never did run smooth. <i>Het pad van ware liefde was nooit effen.</i>	Othello <i>Othello</i>
A horse! A horse! My kingdom for a horse! <i>Een paard! Een paard! Mijn koninkrijk voor een paard!</i>	Romeo and Juliet <i>Romeo en julia</i>
O, beware, my lord, of jealousy; it is the green-ey'd monster, which doth mock the meat it feeds on. <i>Pas op, mijn heer, voor jaloezie. Het is het groenogige monster die het vlees bespot dat het vreet.</i>	King lear <i>Koning lear</i>
The worst is not, so long as we can say, "this is the worst" <i>Het ergste is het ergste niet zolang je nog kunt zeggen: 'dit is het ergste'</i>	Macbeth <i>Macbeth</i>
Out, damned spot. Out i say! <i>Weg, vervloekte vlek. Weg zeg ik!</i>	King Phillip <i>Koning Fillip</i>
There is no protocol in space <i>In de ruimte is er geen protocol.</i>	Hamlet <i>Hamlet</i>

Bijlage 2

INTERVIEW MET SHAKESPEARE

Enkele weken geleden kreeg ik de opdracht om Shakespeare te interviewen. Niet gemakkelijk natuurlijk, want Shakespeare is al dood sinds 1616. "Wie kan me beter helpen dan een waarzegster?" dacht ik. Zo gezegd, zo gedaan. Ik trok mijn stoutste schoenen aan en maakte een afspraak bij een waarzegster die me in contact bracht met de enige echte William Shakespeare. Wat volgde was een, wel, verrassend gesprek.

Dag meneer Shakespeare, allereerst mijn excuses dat ik u stoor en bedankt dat u tijd heeft gevonden voor mij in uw euh...druk schema laten we maar zeggen. Nu ik de kans krijg om u te spreken zou ik graag enkele vragen stellen aan u. Kan dat?

Geen enkel probleem jongeman, De tijd van leven is kort: die korte tijd laag bij de gronds doorbrengen zou te lang zijn. Vraagt u maar wat u wil. Wie geen vragen stelt zal ook geen antwoorden hebben.

Bedankt, Had u ooit durven dromen dat u een van de grootste schrijvers aller tijden zou worden?

Geweten is slechts een woord dat door lafaards gebruikt wordt. Maar ik kan u zeggen dat ik er altijd van gedroomd heb om een groot schrijver te worden. Helaas was ik maar een 1.70 meter groot. (lacht uitbundig). Een grapje mijn beste! Beter een geestige dwaas dan een dwaze geest niet waar? Ik ben blij dat mijn werken zo goed onthaald worden bij het grote publiek. Wees niet bang voor grootheid: sommigen worden groot geboren, sommigen verwerven grootheid, en weer anderen krijgen het zomaar in hun schoot geworpen

Wat vindt u zelf een van u beste werken?

Dat is zoals aan een moeder vragen welk kind haar favoriete kind is. Als ik toch echt zou moeten kiezen, zou ik kiezen voor De tragedie Hamlet, prins van Denemarken.

Wat heeft Hamlet dan wat andere werken niet hebben?

Wel, Hamlet is een ode aan mijn overleden zoon Hamnet. Het verhaal schrijven heeft mij door deze zware tegenslag heen geholpen. Aanvaarden moet de mens wat 't lot hem zendt; Het baat niet te weerstaan aan tij en wind.

Wat mooi van u dat u het zo hebt kunnen verweken, Had Hamnet nog broers of zusters?

Ja zeker, mijn vrouw Anne en ik hadden 2 dochters: Susanna en Judith en dan natuurlijk mijn enige zoon: Hamnet. Dat zijn toch de kinderen waar ik weet van heb. 'n Vroeg huwelijk brengt vroeg berouw en smart. Acteurs hadden toen al een ongekend succes en het vlees is zwak (lacht uitbundig).

Verteld u mij nu dat u vreemd ging?

In deze ontaarde tijden moet de deugd vaak aan de ondeugd vergiffenis vragen. En Vreemd? Nee hoor, Ik ging redelijk normaal. (lacht weer uitbundig)

Zucht...Waren uw vrouw en dochters ook nog inspiratie voor uw andere werken?

Onder rotte appels is weinig keuze. Een grapje. Natuurlijk, mijn dochters en vrouw waren een onuitputtelijke bron van inspiratie. Met drie vrouwen in huis is het vaak "Much ado about nothing" als u begrijpt wat ik bedoel? Het zijn schatjes hoor! Maar als drie dames naast elkaar zitten daalt de temperatuur.

Hoe begon u aan het schrijven van een script? Waar haalde u verder nog inspiratie vandaan?

Ach, de wereld is één en al inspiratie. De hele wereld is een schouwtoneel en alle mensen zijn maar acteurs. Doe er nog wat meer actie, romantiek en een paar goede "catchphrases" bij en voilà u heeft een stuk.

Wat zijn volgens u goeie "catchphrases"?

Een zin als "To be, or not to be, that is the question" is een van mijn persoonlijke favorieten. Ik was vlak voor mijn dood nog een stuk aan het schrijven over een de dappere ridder, "De tragedie van William Marshall en zijn bondgenoten". Het stuk zou actie, romantiek en enkele geweldige catchphrases bevatten zoals: "The name is Marshall, William Marshall" en "This wine is shaken, not stirred". Maar het is nooit afgeraakt. Ooit heeft een andere man mij geïnterviewd en die vertelde me dat deze zinnen nog wel van pas zouden komen in zijn verhalen. Ik weet niet of dat een succes geworden is? Ian was zijn naam geloof ik.

Was die man het toevallig Ian Fleming?

Ja inderdaad! Hoe wist u dat?

Een pure gok. Wat deed u als u een writersblock had?

Ik gaf mijn oor aan vreemdelingen in kroegen en luisterde naar hun ervaringen. Luister naar ieders kritiek, maar behoud uw eigen oordeel zeg ik altijd.

Ging u nooit op vakantie om daar naar inspiratie te zoeken?

Vakantie? Als het hele jaar vakantie was, zou sporten net zo vervelend worden als werken. Neen, reizigers brachten mij hun ervaringen aan het oor en dat was voor mij vakantie.

Voor ik afrond wil ik u nog 2 vragen stellen, waarom hebt u Romeo en Julia laten sterven? Waarom leefden ze niet lang en gelukkig?

Alle waarom heeft zijn daarom. En daarom is waarom ik ze heb laten sterven. En trouwens "ze leefden nog lang en gelukkig"? Nog nooit van gehoord! Belachelijk! Ik denk niet dat dat die onzinnige zin zou werken voor het einde van een verhaal. Stel u voor "ze leefden nog lang en gelukkig" en wat dan? 3 jaar later scheiden ze en kan hij alimentatie betalen en moet hij zijn paard en kasteel verkopen. Nee nee, dat verhaal zou zeer grimmig aflopen. Hij die sterft betaalt al zijn schulden. Denk daar maar eens over na.

Mijn laatste vraag dan voor u, u kent ze vast? To be or not to be?

Not to be, ik ben al meer dan 400 jaar dood, grapjas!

Ja natuurlijk. Mijn excuses. Bedankt dat ik u mocht interviewen, ik wens u nog een fijne rust toe in het hiernamaals.

Dit interview werd samengesteld door jonkie Brandon (28/11/2018)

DELEN

Bron: JongDoek, auteur Brandon Helsen

<https://www.opendoek.be/jongdoek/interview-met-shakespeare>

© Sofie Wanten

© Avanhov

CONTACT

Katrien Vanreusel

Katrien_vanreusel@hotmail.com

+32 479 63 57 30